

DANS

I IS AN OTHER

I is an Other. Choreografie: Arno Schuitemaker. Dans: Mitchell-lee van Rooij en Schuitemaker. Muziek: Wim Selles. Licht: Ellen Knops
17/4, Chassé Theater, Breda.
Tournee: arnoschuitemaker.nl

De metafoor is Schuitemakers inspiratiebron. Hij laat zien hoe er een dialoog kan zijn tussen twee werelden.

Hij is de ingenieur in de ruimtevaarttechniek die choreografie ging studeren en nu als choreograaf wetenschap en dans combineert. Na een succesvolle productie geïnspireerd op het fenomeen spiegelneuronen (*The Fifteen Project*) is Arno Schuitemaker dit keer gegrepen door de wijze waarop onze hersenen het denken in metaforen mogelijk maken. Beeldspraak blijkt bovendien vaak heel lijfelijk – de uren vliegen voorbij, een sprong in de tijd – en dat sprak de danser in hem aan.

Op die fysieke sensatie van woorden is hij gaan broeden.

I is an Other is een rationeel concept dat links en rechts door het bewegende, intuïtieve lichaam wordt ingehaald. De situatie is typisch Schuitemaker: transparant en intiem. Hij heet het publiek welkom en stelt zich voor als de choreograaf, 'het brein'. Het is zijn eerste keer op toneel. Zijn partner in crime is Mitchell-lee van Rooij, de danser. Dan vertelt hij over zijn inspiratiebron, de metafoor, en gaan ze van start. Doodstil. Staand naast elkaar. Alleen hun hoofden draaien zachtjes mee met hun ogen, die de zaal aftasten.

Het verhaal over de metafoor werkt in eerste instantie belemmerend. Een voorbeeld als 'de mens is een wolf' is een vergelijking in beelden, maar dat denken in plaatjes (hoe handig bij het schrijven over dans!) moet je zo snel mogelijk loslaten, anders mis je de schoonheid van wat er gebeurt. *I is an Other*, naar het gelijknamige boek van James Geary, speelt met de essentie van de metafoor: het koppelen en vervlechten van dimensies. Op zich een algemene, misschien zelfs vrijblijvende insteek voor een kunstwerk, maar de uitwerking is ronduit prachtig. Met in de

hoofdrol Van Rooij, die zich geconfronteerd ziet met diverse entiteiten: licht, geluid, tekst en de immer toekijkende choreograaf.

Grofweg heeft Van Rooij, die virtuositeit en waarachtigheid subliem verbindt, twee solo's. Vanuit het kijken naar het publiek komt zijn bovenlichaam stap voor stap in een hypnotiserende draaikolk terecht, waarbij het als een wuivende boomkruin en een slingerende acht van links naar rechts, van boven naar beneden en weer terug gaat. Felle rode flitsen, scherpe schaduwen, een aanzwellende compositie van Wim Selles. De volgende variatie is een doorwerking van de strakke handgebaren die Schuitemaker en hij maken op een speels, zelf gedeclameerd klankgedicht. Hier zijn de armen de blikvangers – driftig, hoekig, kaatsend, razendsnel. Als een op hol geslagen dirigent.

De climax, de 'oplossing', is slim en ontroerend. De choreograaf verlaat zijn beschouwende positie en gooit zijn eigen, totaal andere lijf in de strijd. Dan zie je hoe er een dialoog, een gedeeld universum, kan zijn tussen twee verschillende werelden. Precies wat een metafoor doet.

Mirjam van der Linden

De Volkskrant - 22 april 2014